

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 122 367/98 - 11086
Signatura: bl2cs102

Oblastní pracoviště č. 12
Okresní pracoviště: Brno - město

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola, Brno, Svážná 9
Identifikátor ředitelství:	600108015
Ředitelka školy:	Mgr. Marie Vaňková
Zřizovatel:	Město Brno - Městská část Nový Lískovec
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Brno - město
Termín inspekce:	2. a 3. prosince 1998
Inspektoři:	Mgr. Eva Šefránková - vedoucí týmu RNDr. Marie Machálková Mgr. Ludmila Šimáčková
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Informační výpis ze sítě škol, koncepce školy, pracovní plán školy na školní rok 1998/99, personální dokumentace, rozvrhy hodin, učební plán Obecné školy čj. 12 035/97-20, učební plán Základní školy čj. 16 847/96-2, upravené učební dokumenty čj. 18 730/91-20, zápisy z třídních schůzek, vnitřní řád školy, výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1997/98 a zpráva o hospodaření školy za rok 1997, zápisy z pedagogických rad a pracovních porad ve školním roce 1998/99, učební osnovy a tematické plány 5. tříd a předmětů český jazyk, dějepis, chemie, přírodopis, fyzika, přehled žáků se specifickými poruchami učení, diktátové sešity žáků 5. tříd, prověrky z matematiky žáků 5. tříd, prověrky z jazyka českého žáků II. stupně.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Budova základní školy je bezbariérová, sestává ze sedmi vzájemně propojených pavilonů a rozsáhlého venkovního areálu. Školní družina s devíti odděleními, dvě školní jídelny a školní kuchyně tvoří součást areálu školy. Celkem 42 učeben slouží převážně jako kmenové třídy. Odborné učebny pro výuku výpočetní techniky, hudební výchovy,

chemie, biologie, šití a vaření jsou bohatě vybaveny a splňují svůj účel. Nadstandardní je vybavení pracovištěm pro pěstitelské práce, třídou pro chovatelské práce, modelárnou s keramickou pecí. Škola disponuje dvěma tělocvičnami, dílnami a školní knihovnou. Moderní kinosál v areálu školy slouží nejen žákům, ale stává kulturním centrem celé obce.

Třídy jsou vybaveny novým nábytkem. Fond učebnic je průběžně doplňován a inovován. Pro efektivnější výuku je k dispozici didaktická technika, postupně se buduje videotéka.

K venkovnímu areálu školy patří školní pozemek, tři hřiště, školní arboretum a atrium. Tyto prostory se využívají jak pro výuku, tak pro odpočinek a relaxaci žáků.

Materiálně technické podmínky výchovně vzdělávací činnosti školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků jsou na nadprůměrné úrovni.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Rozvrh hodin a délka přestávek koresponduje s platnou legislativou, respektuje psychohygienické a didaktické zásady. Škola věnuje pozornost zajištění pitného režimu a stravování. Po dohodě s rodiči je u žáků akceptováno osobní řešení. K dispozici jsou na chodbě školy automaty s nápoji. Učitelé dodržování pitného režimu sledují. Prostory chodeb vytváří účelově zařízená zákoutí, kterých mohou žáci využít k relaxaci i odpočinku (např. horizontální horolezecké stěny). Sociální zařízení a pracovní místa pro zaměstnance mají velmi dobrou úroveň. Čistota, hygiena, světelné a tepelné podmínky jsou velmi dobré.

Psychohygienické podmínky školy jsou v oblasti nadprůměru.

3 Hodnocení personálních podmínek

Na prvním stupni vyučují kvalifikovaní pedagogové s výjimkou vyučující, která si v současné době doplňuje odpovídající kvalifikaci. Výuku v hospitovaných předmětech na II. stupni zajišťují učitelé s odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Personální podmínky umožňují realizovat vzdělávací program na velmi dobré úrovni.

4 Plnění učebních osnov

Organizace výuky se ve školním roce 1998/99 realizuje podle vzdělávacích programů:

Obecná škola čj. 12 035/97-20 v 1. až 5. ročníku

Základní škola čj. 16 847/96-2 v 6. až 9. ročníku

V pátém ročníku i ve sledovaných předmětech na II. stupni jsou učební osnovy plněny ve shodě se schválenými vzdělávacími programy.

Využití tzv. volné dispozice jako součásti předmětů vzdělávacího programu Obecná škola, je v pátých třídách ponecháno na uvážení jednotlivých učitelek. Většinou se přiřazuje k hodinám matematiky a českého jazyka, avšak její náplň není písemně dokladována.

Schválené učební dokumenty jsou plněny na spíše nadprůměrné úrovni.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

První stupeň:

V rámci inspekce byly hospitovány předměty český jazyk a matematika v pátých ročnících. Ve sledovaném vzorku převažovaly klasické hodiny s rutinními metodami. Vyučující kladli na žáky v jednotlivých třídách rozdílné nároky. Tempo hodin příznivě ovlivňovaly soutěživé prvky, zařazované do výuky. Velký počet žáků ve třídách a malá diferenciací úkolů vzhledem k jejich schopnostem snižovaly v některých hodinách efektivitu výuky.

Ke kladné stimulaci využívali učitelé často pochvaly a povzbuzení. Žáci přijímali pokyny vyučujících pozitivně a zadávané úkoly se snažili dobře plnit. Hodnocení známkami bylo objektivní a vycházelo z individuálního hodnocení vědomostí, dovedností a snahy žáků. V jednotlivých hodinách prokazovali žáci upevněné pracovní návyky. Učebnice, používané při výuce, jsou vhodné pro zvolený vzdělávací program.

V jazyce českém byly prostřednictvím různých metod procvičovány mluvnické jevy, které žáci dobře zvládali. Při opakování učiva se projevovaly jejich dobré komunikační dovednosti. K fixaci učiva napomáhalo vybavení tříd názornými pomůckami. Skupinové činnosti byly zařazovány ojediněle. Úprava sešitů byla v některých třídách na nižší úrovni, celkově je průměrná. V jedné z hodin literární výchovy chyběl citový prožitek. Výuka českého jazyka byla na průměrné úrovni.

V matematice žáci zvládali základní matematické operace, dovedli řešit slovní úlohy. V hodinách bylo méně využíváno názorných pomůcek. Jedna ze zhlédnutých hodin měla vynikající úroveň. Časté střídání metod i forem práce s možností výběru úkolů podporovaly aktivitu a zvyšovaly zájem žáků. Kvalita výuky byla spíše nadprůměrná.

Znalosti a dovednosti žáků ve shlednutých hodinách odpovídaly požadavkům příslušného vzdělávacího programu.

Kvalita výuky v jednotlivých sledovaných hodinách měla spíše nadprůměrnou úroveň.

Druhý stupeň:

Český jazyk

Všechny hospitované hodiny (mluvnice, literární výchovy i slohu) byly vyučujícími dobře připraveny. Učitelé si stanovili reálné a dosažitelné cíle. Prostředí tříd mělo vzhledem k cílům motivující charakter. Výuka probíhala v přiměřeném tempu, s racionálním využitím rozvrženého času. Zvolené vyučovací metody a formy práce se u jednotlivých vyučujících výrazně lišily. V některých hodinách převažovaly frontální metody s verbálními aktivitami učitele, které sledovaly zejména důkladné procvičení a upevnění znalostí. V jiných se vyučující snažili o zpestření výuky zařazováním prvků soutěživosti. Vhodně zvolené pomůcky podporovaly názorné vyučování a střídání činností žáků přispívalo k větší efektivitě vyučovacích hodin. Skupinová práce žáků byla zařazována jen ojediněle. Hodina literární výchovy, vedená formou prožitku, vedla žáky k aktivnímu naslouchání literárních textů, k nimž měli možnost vyjádřit své postoje a názory. Příznivou atmosféru ve třídách garantoval vstřícný, přátelský, laskavý a přiměřeně náročný přístup vyučujících k žákům.

Kvalita výuky českého jazyka byla na spíše nadprůměrné úrovni.

Dějepis

Všechny hodiny měly stanoveny reálné cíle. Vyučující volili vzhledem k charakteru učiva a věku žáků vhodné metody a formy práce. Ve vyšších ročnících pracovali žáci samostatně s učebnicí a mapou. V nižších ročnících vyjadřovali vlastní názory a zkušenosti při aplikaci probíraného učiva. Řešením problémových otázek povzbuzovali učitelé aktivitu žáků. V některých hodinách bylo uplatněno motivující dílčí hodnocení, v jiných individuální zkoušení a klasifikace žáků. Žáci se aktivně zapojovali do procesu, jejich znalosti byly dobré a vyučovací čas byl efektivně využit.

Kvalita výuky dějepisu má nadprůměrnou úroveň.

Přírodopis

Výuka přírodopisu byla realizována v odborné učebně s motivačními prvky vzhledem ke stanoveným cílům. Ve všech sledovaných hodinách převládaly aktivity žáků. Diferencovaná výuka s možností výběru činností podle zájmů a schopností poskytovala žákům prostor pro seberealizaci. Při praktických činnostech zvládali žáci předepsané dovednosti velmi dobře. Vzájemná komunikace mezi žáky se uplatnila prostřednictvím vhodně volené hry. Při ní prokazovali velmi dobré teoretické znalosti, dokázali interpretovat poznatky ve vzájemných souvislostech. Průběh a efektivita vyučovacího procesu měla vysokou úroveň vzhledem k vhodnému střídání činností a metod, schopnosti učitelů aktivizovat a motivovat žáky. Ti byli vedeni k samostatnému pořizování zápisů při výkladu učitele, učili se pracovat s textem. V jedné z hodin využila vyučující práce s chybou. Žáci byli schopni logicky argumentovat, objasňovat, reagovali živě a spontánně. Vhodně volené pomůcky a obrazový materiál, odborná literatura a časopisy zvyšovaly efektivitu hodin. Motivace pochvalou přispěla k pozitivnímu vztahu učitel - žák.

Kvalita výuky přírodopisu má vynikající úroveň.

Chemie

Názorný a srozumitelný výklad s demonstračními pokusy byl žáky akceptován. Podíleli se na výkladu, hledali společně s vyučující odpovědi na otázky. Vhodnými metodami byli vedeni k vyslovování názoru, schopnosti argumentovat a objasnit problém. Vyučující kladli důraz na praktické aspekty učiva a využití teoretických poznatků v běžném denním životě. Obsah vyučovacích jednotek korespondoval se stanoveným cílem, ve všech sledovaných hodinách byl splněn. Žáci se dobře orientovali v chemickém názvosloví, správně používali chemickou terminologii. Diktování učiva v jedné hodině nebylo z hlediska efektivity procesu optimální. Prostředí odborné učebny s obrazovou výzdobou, vývěskami s pracemi žáků působilo motivačně vzhledem ke stanovenému cíli. Žákovské referáty přispěly k rozvoji schopnosti pracovat s fakty, třídít informace. O obsahu referátu žáci diskutovali, pracovali se zájmem. Klasifikace měla motivující charakter, žáci byli za aktivitu odměňováni kladným hodnocením. Vhodně využitě učebnice a učební texty, stejně jako videoprogram s aktuální tematikou zvýšily efektivitu vyučovacího procesu.

Kvalitu výuky chemie ve sledovaném vzorku hodin hodnotíme jako spíše nadprůměrnou.

Fyzika

Stanovené cíle byly splněny v souladu s obsahem vyučovacích jednotek. Klasické metody výuky nevedly vždy k plnému zapojení žáků do procesu. Pro názornost byly využity demonstrační pokusy, žáci za vedení učitele dokázali popisovat a hodnotit pozorované jevy. Při frontálním opakování učiva prokázali znalosti a dovednosti průměrné úrovně. Převládaly aktivity učitele nad aktivitami žáků. Zvolené tempo nebylo z hlediska efektivity procesu optimální. Oboustranně vstřícný vztah mezi učiteli a žáky přispěl k naplnění stanovených cílů.

Kvalita výuky ve sledovaném vzorku hodin je na průměrné úrovni.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Na základě hospitací v jednotlivých třídách a předmětech lze konstatovat, že úroveň vědomostí, znalostí a dovedností žáků odpovídá požadavkům realizovaných vzdělávacích programů. Žáci zvládají předepsané dovednosti, dokáží jasně formulovat a argumentovat, zdůvodňovat. Prací ve skupinách se učí vzájemné toleranci, naslouchání a spolupráci.

Prostřednictvím humanitních předmětů byli žáci vedeni k dodržování mezilidských vztahů, jejich chování bylo slušné a zdvořilé. Učitelé přistupovali k žákům vstřícně, poskytovali jim radu i pomoc. Ve škole převládaly harmonické vztahy. Z hodin bylo patrné, že je sledován rozvoj osobnosti žáků.

Úroveň výuky z hlediska výsledků učení ve sledovaných předmětech je spíše nadprůměrná.

7 Výroční zpráva

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1997/98 a zpráva o hospodaření za r. 1997 je zpracována v souladu s § 17 e odst. 2,3 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění zákona č. 139/1995 Sb.

Zjištěné skutečnosti korespondují s jejím obsahem. V souladu s § 17 g citovaného zákona byla projednána na poradě pracovníků školy. Její obsah má velkou vypovídací hodnotu, může být využita k další činnosti školy.

Výroční zpráva má spíše nadprůměrnou úroveň.

8 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Další vzdělávání pedagogických pracovníků se uskutečňuje v souladu s potřebami školy. Účast na vzdělávacích seminářích svědčí o zájmu pedagogů vzdělávat se, a to jak

v oblasti odborné, tak i metodické.

Další vzdělávání a odborný růst pedagogů je vedením školy podporován, je na velmi dobré úrovni.

9 Hodnocení výchovného poradenství

Práce výchovné poradkyně se soustřeďuje na spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou v oblasti péče o žáky s vývojovými poruchami učení a chování, na sledování individuálního rozvoje talentovaných žáků. Poskytuje poradenskou službu vycházejícím žákům i jejich rodičům při volbě studijních a učebních oborů.

Škola vykazuje integrované žáky, finanční prostředky však na ně nenárokuje. Výchovná poradkyně vede velmi svědomitě dokumentaci žáků vyšetřených odbornými lékaři, spolupracuje v tomto směru především s třídními učiteli. Rezervy jsou v oblasti zpětné vazby vzhledem k realizaci doporučení pedagogicko psychologické poradny u žáků s vývojovými poruchami učení a chování. Ne všichni učitelé tato doporučení akceptují.

Výchovné poradenství vytváří prostor pro vzájemnou komunikaci uvnitř i vně školy. Rodičům jsou nabízeny hovorové hodiny.

Celkově je výchovné poradenství zabezpečeno na dobré úrovni.

10 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Ve svém vzdělávacím programu nabízí škola žákům velký výběr zájmových kroužků. Spolupráce s ekologickými útvary, příprava ekologického projektu „Sen o Brně snů“ týkající se sběru a recyklace surovin v rámci spolupráce Brněnských škol, to vše zvyšuje úroveň ekologické výchovy ve škole. Bohaté mimoškolní aktivity významně přispívají k výchově žáka a jeho celkovému rozvoji.

Škola oceňuje účast žáků v soutěžích a olympiádách, úspěchy žáků pomáhají vytvářet její dobrou pověst. Mimoškolní aktivity organizují nejen pedagogové, ale i žáci prostřednictvím Collegia, tvořeného ze zástupců žáků jednotlivých tříd. Žáci spolu se svými pedagogy pracují v divadelním souboru. Ten se stejně jako vokálně - instrumentální skupina představil veřejnosti na společných vystoupeních a dosáhl úspěchů v republikovém měřítku.

Aktivity, které ovlivňují výchovně vzdělávací činnost školy mají nadprůměrnou úroveň a významně přispívají k prezentaci školy na veřejnosti.

ZÁVĚRY

